

podle zjištění Fr. Štajgra. Poněvadž »Právník« byl dlouhou jedinou tribunou naší právní vědy, jest samozřejmé, že věnoval právu a řízení trestnímu velkou pozornost a to zejména trestnímu právu hmotnému s hlediska spíše praktického, jak konstatuje V. Solnař. Zcela stručně několika řádky upozorňuje J. Hoetzl na veřejné právo. J. Drachovský omezuje se hlavně na výpočet článků o politické ekonomii a finančním právu. Nejobsáhleji pojednává Th. Saturník o právních dějinách a zjišťuje, že nejvíce rozprav z tohoto oboru napsali Brandl, Haněl a Čelakovský; význam různých článků je důležitý i pro dnešní dobu. Ve velmi zajímavé závěrečné studii upozorňuje B. Tomsa na filosofickou orientaci »Právníka«, která po dobu prvních čtyř desetiletí byla nejasná, poněvadž časopis nepřinesl jediného právně-filosofického pojednání. Tento nezájem vysvětluje Tomsa vlivem positivismu, jenž zavedl kult vědeckosti jako

pouhé synthese vědeckých poznatků. Teprve začátkem tohoto století ozvaly se hlasy upozorňující, že právní věda nevyhovuje tempu kulturního a hospodářského vývoje a že vůbec její vědeckost jest někdy pochybná. V české právní vědě ovšem směry volnoprávní pevně nezakotvily a o normativní teorii vede se boj. Obě však znamenají, že v přítomnosti právní věda nastoupila opět cestu k právní filosofii.

Během osmdesáti let prodělal »Právník« různé etapy vývoje: počáteční doba znamenala soustředění nejlepších vědeckých i praktických právníků; později vznik četných jiných právnických časopisů měl ochuzující vliv na »Právníka«, zvláště když i členové pražské právnícké fakulty chovali se k svému časopisu macešsky. Též různé polemiky a kritiky nikterak nepřispěly ke zvýšení úrovně časopisu. Zdá se, že jubilejním osmdesátým ročníkem začíná se vraceti »Právník« ke své dobré tradici, což lze jen vítati.

Kžk.

Po časopisech.

Oprávnění k titulu »architekt«.

Zajímavé rozhodnutí vrchního soudu v Praze (ze dne 28. dubna 1942, čj. R. VII 80/42) uveřejňuje časopis »Soutěž a tvorba« v čís. 6., ročník XV. (str. 86) o oprávnění užívati titulu »architekt« ve firmě:

»První soud zamítl žádost stavitele J. V., aby v obchodním rejstříku před jeho jméno byl připojen titul »architekt«, ježto tento titul se nepřiznává absolventům nižší průmyslové školy.

Rekursní soud zrušil toto usnesení a vrátil věc prvému soudu k doplnění řízení a k novému rozhodnutí z těchto důvodů: Soud první stolice odvolává se na rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 7. března 1911, č. R. II 189/11 (Právník 1911 str. 827) a uvádí, že podle stálé praxe přiznává se titul »architekt« jen absolventům vysoké školy nebo vyšší odborné školy a tento požadavek nemůže být nahrazen výkonem povolání stavitele, který má jen státní průmyslovou školu v J., která jest nižší průmyslovou školou. Uvedené rozhodnutí poukazuje však ke dvěma závažným okolnostem. Především k tomu, že čl. 16 odst. 2 obch. zák. dovoluje, aby znění firmy obsahovalo bližší označení osoby, sleduje tedy princip objektivní pravdy, aby firma odpovídala skutečným v ní obsaženým,

a za druhé jest podle tohoto rozhodnutí též přihlížeti k tomu, jaký význam se přikládá označení »architekt« v nejširších kruzích, pro něž užívání firmy je určeno, a jaký názor o významu titulu architekt jest všeobecně ustálen. Poněvadž od názoru vysloveného v uvedeném rozhodnutí uplynula již značně dlouhá doba (od roku 1911), a poměry i názory se mění, jest třeba zjistiti dnešní názor zmíněných širších kruhů dotazem u ústředny obchodních komor v Praze a jednoty společenstev stavitelů v P., jak to navrhuje stěžovatel ve své stížnosti. Mimo to bude třeba přezkoumati tvrzení stěžovatelovo o jeho činnosti projektantské a dáti jeho veškeré námitky přezkoumati v zmíněném zájmovém korporacím, aby tak bylo zjištěno, zda praxe od roku 1911 se změnila, či nikoliv. Obchodní komoře bude zejména třeba předložiti celé spisy k prozkoumání.«

Kryptonymní tvorba a její ochrana.

Pod uvedeným nadpisem uveřejňuje advokát Dr. Pavel Forman v 5. čísle ročníku XV. časopisu »Soutěž a tvorba« zajímavý článek, z něhož uvádíme:

Uveřejněný původský rejstřík, předepsaný v § 39 aut. zák., který dříve byl veden ministerstvem školství a národní osvě-

ty, vede nyní na základě ustanovení § 11 ad 1 vládního nařízení čís. 14/1942 Sbirky ministerstva spravedlnosti. Ustanovení vládního nařízení čís. 10/1927 Sbirky o způsobu vedení tohoto rejstříku zůstávají i nadále v platnosti. V cestě nařizovací byla tudíž provedena pouze změna úřední kompetence pro vedení rejstříku.

Podle § 39 aut. zák. původské právo k dílům literárním a uměleckým (hudebním a výtvarným), při nichž není udáno pravé jméno autorovo, zaniká padesát let po vyjití, nikoli tudíž padesát let po smrti původcově, jak tomu je u děl s pravým jménem autorovým. Původce anonymní anebo pseudonymní je však oprávněn přihlásiti ve lhůtě padesáti let od vyjití díla svoje pravé jméno k zápisu do veřejného původského rejstříku. Totéž oprávnění má dědic původcův, pokud původce neprojevil jinou, zejména opačnou vůli. Jiný právní

nástupce autorův má toto oprávnění jen s výslovným přivolením původce nebo jeho dědice.

Za pravé jméno původcovo pokládá autorový zákon jediné občanské jméno autorovo, a to i tehdy, když je k němu připojeno ještě jiné jméno k bližšímu označení osoby. Díla, která vyšla bez náležitého udání pravého jména autorova, jsou díla pseudonymní nebo anonymní, kteréžto dvě skupiny děl tajnojmenných označujeme souhrnně jako díla kryptonymní.

Přihláška pravého jména autorova díla kryptonymního k zápisu do veřejného původského rejstříku způsobuje, že se počítá pro přihlášené dílo ochranná doba padesáti let stejně, jako kdyby bylo dílo vyšlo pod pravým jménem původcovým, tudíž od počátku onoho kalendářního roku, který následuje po smrti původcově.

Z právní praxe.

Zápis předmětu podniku do obchodního rejstříku odd. A.

Nejprve jest se zabývati otázkou, zda předmět podniku jest nutno vůbec zapisovati do obchodního rejstříku a zda soud může nutiti strany, aby předmět podniku k zápisu do obchodního rejstříku opověděly.

Obchodní zákon se o předmětu podniku vůbec nezmiňuje. Rovněž nařízení ministerstev spravedlnosti a obchodu ve shodě s ministerstvem financí ze dne 9. března 1863, č. 27 ř. z. o založení a vedení obchodního rejstříku neobsahuje zmínku o zápisu předmětu podniku. Jest tedy zřejmo, že původním úmyslem zákonodárce bylo, aby předmět podniku do rejstříku zapisován nebyl, a z toho důvodu staré rejstříky Jd a Sp nemají pro zápis předmětu podniku podniku rubriku.

O předmětu podniku mluví teprve nařízení ministerstva spravedlnosti ve shodě s ministerstvem obchodu ze dne 10. prosince 1901 (Věstník 1901, čís. 40) sub III. č. 4:

»Z potřeby identifikovati nepochybným způsobem jednotlivou firmu vyplývá též jednomyslné přání všech obchodních a živnostenských komor, aby pojat byl předmět podniku (předmět provozování) co možno specialisovaně do zápisů a vyhlášek obchodního soudu, postup to zachovávaný až posud od obchodních soudů ve Vídni (Wien) a Terstu (Triest). Stejný postup doporučuje se tudíž také ostatním soudům obchodním. Trebas nelze, pokud není zjednáno pro to zákonný podklad, vykonávati nátlak na strany v příčině příslušných údajů, přece nebude v nejčastějších případech působiti obtíž, aby získána byla vědomost o podniku vskutku provozovaném. Také se doporučuje upozorniti strany při vhodných příležitostech na výhody, jež jim z toho vyplynou ve styku obchodním.

V obchodním rejstříku jest předmět provozování zapsati ve sloupci pro poznámky.«

Nařízení ministerstva práv ve shodě s ministerstvem obchodu ze dne 26. dubna 1906, č. 89 ř. z. o změnách, jak obchodní rejstřík má býti založen a veden, již bere shora citované nařízení v úvahu a stanoví v § 3:

»pátý sloupec (rozuměj: nového rejstříku A) jest ustanoven k zápisu předmětu podniku (III. pol. 4 ministerského nařízení ze dne 10. prosince 1901, Věstník min. práv čís. 40).«